

KELET.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési díjak

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppellik Alajos Städt Stubenbaei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Haasenstein et Vogler hirdetés közz. irodája. Weiss, úr hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest szentivert 5. sz.

Nyitási cikkeik

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Szerkesztői szállítás:

Főttér 4-ik szám hová a lap szerkesztői részét illető közlemények czimzendők.

Vae victis!

(?) Ha nemzet valaha a sors csapásai által meg vala próbáltatva — a török nemzet az, s ha valaha a példabeszéd, hogy a szerencsétlenség nem jön magára, igazolva volt — a mostani hadjárat untig szolgáltatva bizonyítékait e tétel számára.

Midőn Plevna a csodálatos határos hősi védelem után elesett, alig vélhetők, hogy a hadjárat sorsa végképen eldőlt s legalább is remélhetők, hogy a bukásban is diadalmas hadvezér után is fognak még társai közül követői támadni s hogy az út, mely egykor Hunyadi János seregeire oly gyászos véget hozott, az orosz csordák számára is sirt, de nem győzelmi pályát fog Balkán délvégére szolgáltatni.

És hihetők, remélhetők, hogy annak a nemzetnek, mely a halál mezején oly életrevalónak bizonyította magát a múlt nyár folyamán, sors-intéző köreiben is akadnak a katonákhoz méltó fő, kik nem a paloták csel-szövényeiben, hanem a messzire néző intézkedésekben, a bölcs terelődés és határozott kivitelben versenyeznek egymással, hogy, a midőn a barbárság seregei a Balkán tulsó lejtőin alá szállanak, ott egy még a bulgáriai élő falnál is erősebb gátat találjanak, s ha Dibitsch esete nem ismétlődne is, de oly ellenállás kezdődjék a második természeti védelmon mögött, mely kétszer is gondolkodóba ejtse az invasiót, ha nem volna-e jobb a méltányos és tisztességes békekötés, mint a mindent nyerve, de egyszersmind a mindent veszthető kockázatának könnyelmű megkísérlése?

És mindebből semmi, minde nem indokoltan föltervések majdnem gúnyszerű meghiusulása — im a néhány hét sűrűn egymást követő eseményei, Plevna eleste óta. A szófiaí út szinte kardcsapás nélküli eleste; nagyobb fontosságú teendők hiában egy kis miniszteri krízis a sereikben; tévova kapkodás a várnegyzei seregnek Balkánon-tulra vitelében, vagy innen-hagyásában s mindezeknek koronájánál a hírvérő mai tudósítása a Sipka-szorosbeli sereg fogságba (stérli, Antivari capitulációjáról) s a konstantinápolyi fejtelenségből, mely már-már a feltétlen, kegyelemre való maga-megadás előpostájaként tűnik föl.

Vegyük ehhez az önmagában meghasonlott angol cabinet tehetetlenségét, mely csak imént rakta zsebre azt a fricskát, melyet Gorcsakoff herceg a béke-föltételek iránti tudakozódás visszautasításával szolgáltatott a nemesség lordoknak ki; Andrássy gróf kedélyes vadászati kirándulását, melyet, mint legsürgősebb diplomatai teendőjét, épen e napokban tartott elintézendőnek; a konstantinápolyi minden-áron való békepárt felgyűlkerekedését

— s vajjon alaptalanul tör-e ki ajkunkon önkénytelenül is a vae victis kiáltás?!

Oroszország fagyos szívét mit érdekelné az, hogy seregei csapatonként hullanak az elemek, az éhség vagy a fagy áldozatává; — hisz ő a humanizmusért harcol s az ember emberietlen fölküzdése hogyan jöhetne itt tekintetbe? Angolországának még épen csak szalonájában, de talán még nem husa körül metélget a muszka kaczor s a kereskedelmi és ipar-kamrák addressai ilyenkor hogyan ne volnának döntők, mikor a meetingeken kétszer-kétszer bizonyosra kimutatattik, hogy minden csésza thea, melyet a kandalló mellett John Bull fiai a háború esetén elköltének, egy tízedrész pennnyel drágábbba kerülne? Ausztria-Magyarország pedig oly szépen előkészítette külügyeit a keleti kérdés elintézésének idejére, hogy a külügyeknek — hála a három császár szövetségének — bővön marad ideje — verebek lövöldözésére s nem kell tintáját és papírját közvetítő iratokra vesztegetni.

Hanem azért a lapok telve vannak rózsaszínes fegyverszüneti hírekkel s annyiszor és annyiszor halljuk a béke küszöbön álltának hírét emlegettetni, hogy a végén még magunk is elhiszünk.

Sőt egy-egy lap annyira elmés, hogy éles vezér-cikkeikben fejtegeti s kétségbevonhatlanul be is bizonyítja, mennyire sarkosak van a muszka diplomácia, a legutóbbi angol sakk-huzás által, szorítottatva, a midőn a török közvetlen fegyverszüneti alkudozásokra utasítottán, az orosz kénytelen lesz cselezatait és terveit nyíltan bevallani — s akkor aztán, majd akkor meglátja a világ, hogy ha e tervek igen messzire találnának menni, majd akkor, akkor, meglátásuk csak, meglátásuk csak!!

Nó bizony meglátjuk, előbb is, mintsem e majd akkor-okból képzelünk, mily csöndös békeszeggel fogja John Bull ur olcsó théáját kandalója mellett tovább is szörpölgetni; meglátjuk minő pompás vadakat fog Andrássy gróf magyarországi birtokán ejteni; minő tabula rasát fog Oroszország Bulgáriából, Boszniából, Hercegovinából csinálni; minő szép souverain hatalmasságokká nővők ki Románia, Szerbia, Montenegro határainak természetesen magukat, minő véd-szentjök lesz e „független” országoknak s a birodalom határain belül lakozó szláv népességnek a minden oroszok csárja, s meglátja Németország, meg Európa, minő bölcs politikát követett akkor, a midőn az emberiség, a civilisatio ellenségének ily szabad-kezet engedett föl Európa fölött.

Vae victis! . . .

— Az államvasutak igazgatása tárgyában a közlekedési miniszter részletes előter-

azt kísérő ének hangok ütötték meg füleiket. A dalból e szavak voltak kivehetők:

A legfrissebb s fényes bájért

A mely más arcon ragyog,

Szépséged rózsájából egy

Kis levélkét sem adok.

Most Tapas, mintha mély álomból ocsudnék felrezennt, s zavart pillanattal vetett maga körül, Rodinist észrevéve, összeszedie magát s nyugalmat erőltetve szól:

— Ah caro mio a kölcsönt mondja ön non e vero? a kölcsönt!

Va ben, va ben! holnap majd beszélünk erről bővebben, azt hiszem jól elintézhethetjük. Ma este, con permesso, minden időm igénybe van véve. Holnapra tehát, carissimo signor Rodinis!

E szóknál felállt a jegyző, Rodinis magát meghajtva kifelé indult.

— I miei rispetti a signor grófnak, kiáltott utánna Tapas mester, a ridevenci. S halkan hozzá tette: „Va al diavolo! Vigyen el az —”

Ezzel a mellékszoba ajtaja felé fordulva, azt egyetlen láb rugással dühösen tárta fel,

Második fejezet.

Tapas megállott a küszöbön s karjait keresztbe fonta. A szeméreg, benső érzelmeinek e közvetítője, homlokára volt feltáztatva, s zemei megcsammisított pillantásokat vetettek a divánon egymás mellett ülő két egyénre. Egy kék szemű, szőke firtú szép fiatal leány, ábrándos arczkifejezéssel szelid hangon énekelt, s szerelmes, vágy-

ÁZ ÉRTÉKES CÍKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

jesztést nyújtott be a pénzügyi bizottságnak. Az előterjesztésben kifejti a miniszter azon nézetét, hogy az államvasutak s a keleti vasút igazgatásának egyesítésével egyidejűleg nem tartja tanácsosnak, hogy az újonnan alakítandó igazgatóság a mostanról lényegesen eltérő szervezetet nyerjen, s az egyesítést a külszolgálat érintetlenül hagyásával csak a központi vezetésre hivatott, Budapestben székelő osztályokra öhajítja szorítani. A keleti vasút központi osztályai fel fogának e szerint oszlatatni, az államvasutak központi igazgatóságai kezei szaporítottatni, s a keleti vasút vonalain lévő végrehajtási személyzet az új igazgatóságnak alárendeltetni. — Az egyesítés 162,240 frt évi megtakarítást eredményezne, amennyiből azonban ez év folytán még csak mintegy 3/4 rész, azaz 122 ezer frt lenne megtakarítható.

— A k. p. v. h. á. z. pénzügyi bizottsága tegnapelőtti ülésében az orsz. statisztikai hivatal előirányzatát vette tárgyalás alá.

Keleti m. tanácsos kéri a bizottságtól a statisztikai hivatal részére a 12.000 frt szaporítás megszavazását. Személyes szempontból semmi kifogása nem lenne az ellen, hogy a hivatal a miniszteriumhoz osztassák be; de ez nem eredményezne semmi megtakarítást, s a hivatal csakoly házagosan teljesítené feladatát, mint most.

Kau t z megszavazza a 12000 frtot.

Wahrman n a 12.000 frtot csak azon esetben tartja megszavazhatónak, ha a miniszter felelősséget vállal az iránt, hogy e szaporítással a stat. hivatal meg fog felelni feladatának. — Tre fort miniszter azért mindenestre felelősséget vállal, hogy ez összeggel a hivatal sokkal többet fog végezhetni, mint eddig, miután a szóban forgó tőbbet nem személyes, hanem csak dologi kiadásokra lesz fordítandó. He g e d ü s szerint ez összeggel lehetővé lesz téve, hogy a felhalmozott nagy adatgyűjtemény, mely eddig a reá fordított költségek kárba menetelével nem volt értékesíthető, kellően feldolgoztassék. — Keleti m. tanácsos megjegyzi, hogy a mi eredményt más országok statisztikai hivatalai felmutatnak, azt a mi viszonyainknak megfelelő mértékben a magyar stat. hivatal is fel fogja mutatni. — Horváth L. a czél elérése érdekében kívánatosnak tartja, hogy a dologi kiadásokra nézve virement adassék.

A bizottság ily értelemben megszavazza a statisztikai hivatal részére a 12.000 forint költség-tőbbletet.

A HÁBORU.

A fegyverszüneti alkudozások még meg sem indultak s már olvashatók hírek a béke föltételekről is. Így jelentik, hogy Oroszország beleegyez abba, hogy a török-orosz tárgyalások az európaiaktól elválasztassanak; a fegyverszünet elő-föltételeül Ruszcuk kiűrtését kívánja s lemond a többi várak átengedéséről.

teli pillantással nézett a mellette ülő, vagy inkább fél fekvő helyzetben, mondhatni illetlen módon, hanyagul ledült fiatal emberre. Gitarre és énekkel kísérte ő is szép szomszédnője dalát.

— Hogy tetszik kedgyednek az én magos „gis”-sem mia cara?, — szól az ifjú, megszakítva dalát, — Tamburinitől tanultam el. A nápolyi San Carlo színház prima donna assolutája soha nem hallhatja őt a nélkül, hogy magán kívül ne legyen bámulatában az ember, és a mióta tanultam, nem is nevez másként, mint az ő „magos gis-sének.”

E perczben megpillantotta a jegyzőt, ki az ajtó árnyában meghúzódva állt.

— Ah jó estét Tapas ur! Minő kár, hogy nem jött előbb néhány perczrel, meghallhatta volna az én bámulatosan szép magos „gis”-semet. Unalmas ügyfelei ugyan hosszasan tartoztaták le ma este!

— És magoságod eszerint éppen jó időben érkezett ide, válaszol Tapas komoran.

— Jó időben, mondja ön? A papa igazán tréfás! Tudja-e hogy honnét jövök most? Egyenesen Corfuból! Ön vállalt von? Pedig ugy van, Sz.-Gerasimóra mondom!

Két hónappal az előtt vásároltam Malta szigetén egy hámulandó szép kanczát. Fogadtam Redcoat ezredessel, s összes tisztikarával, hogy a Lixecouri-tól Phalarades-ig való futtatásánál, valamennyit legalább öt perczrel meg fogom előzni. Ha pedig elveszitem a fogadást, megígértem nekik bárhol csak kedvük tartja megvándorolom őket.

Midhát pasa nézeteiről jelentik, hogy a török államférfi azon nézetet van, hogy Törökország, ha a fegyverszünetbe belenyugszik is, nem kénytelen túlságosan kemény föltételek mellett kötni békét. A fegyverszünet elfogadása azonban tanácsos, mert a haditanács eljárása a hadseregeket majd mind tönkre tette. Mukhtár az aladzsadaghi ütközet előtt vissza akart vonulni, Damát azonban a haditanács nevében nem engedte ezt meg. Halim, Nerphesil és Sadyk jóváhagyták Oszmán abbeli kérelmét, hogy Orhanie Szofiába visszavonulhasson; Damátnak azonban sikerült ezt is eltiltatni; Szulejmán azt javasolta, hogy 50,000 emberrel Oszmán segítségére kell menni; ezt is sikerült Damátnak megfúszatni. A mi a béke föltételeit illeti, azok közt legkeményebb a Dardenellák fől-szabadítása; ez is vésszerű lenne Angolországra nézve, melynek málta állása lenne általa fenyegetve. Karsz körül egy földnyelv átadása nem fontos dolog; Románia függetlensége tényleg már ugy is fennáll. Bolgárország autonómiaja is megengedhető lenne, bár Törökország nehezen tudná magát rászánni. Legkeserűbben Midhát Szerbországra felől nyilatkozott.

A Sipka szoros orosz kézben.

Uj catastropha sújtotta a török hadsereget. A Sipka-szoros déli lejáratai e hó 9-én az ott álló jelentékeny török véderővel együtt véres harc után orosz kézbe jutottak. Az orosz fővezénylet ismét egy bekerítési műveletet vitt véghez, mely a török seregben uralkodó fejletlenség s a legszükségesebb óvatossági intézkedések hiánya mellett teljesen sikerült. Skobelev tábornok seregei Lovaczból a Rosalita, Mirsky herceg hadai pedig Elenából a Hodza-Balkán szorosain át leszálltak Ruméliába s a Sipka szorostól délre, tehát a török sereg háta mögött foglaltak állást, míg Radezky tábornok szemben támadott természetesen roppant túlerővel. Így jobbról is balról bekerítve s arezba megtámadva Reszel pasa egész serege, legalább 20 000 ember az összes tűzérővel a capitulálni kényszerült. E rettenő csapás az egész Balkánt orosz kézbe juttatta s nemcsak egy nagy hadseregtől fosztotta meg a portát, hanem valószínűleg az egész északi Ruméliában levő többi csapatokat is capitulációra kényszeríti. Ma az oroszok már Kazanlikban vannak s így talán előbb Drinápolyhoz érnek, mint a Balkán közelében levő török hadosztályok. Sophia felől Gurko, Kazanlik felől Radezky serege megy ellenük s két tűz közé jutva aligha kerülhetik ki a végveszéllyel. Drinápolyig ma minden esetre nyitva áll az út, az alig szenved kétség. A sipkai catastropha után Törökország csak a gyors békekötésben kereshet menekülést.

Erzerum helyzete.

A „Daily News” levelezője Erzerumból december 20-ikáról a következőket jelelti:

„Itt körülbelül 7000 betegünk van, s 4000-et Erzinhánba és Szivásba küldtek.

Az oroszok még mindig Deve-Bojunnál álla-

Ezelőtt tíz nappal vettem birtokomba a gyönyörű állatot, tízenyolcz ezer sillinget fizettem érte . . . azaz hogy fogok fizetni mihielyt pénzhez jutok. Csak hallgasson öreg papa, kanczám oly szép, ha meglátja, kedve jön azonnal megcsókolni azt.

Tehát tegnapelőtt folyt le a verseny. Az én ördögös állatom mint a vihar repült tova! De kevéssel a czél elérése előtt, csak ágaskodni kezd s levet a porba.

Horsenip zászólótartó utól ért és legyőzött. Ha a tiszték vissza nem tartanak, golyót röpíték a makacs dög agyába. Már kezemben is volt a töltött pisztoly. Tegnap aztán meg kelte hogy adjam a nagy ebédet, még pedig az Oros-Aimos s tetején, a melyik a legmagasabb csup hegyeink között s ezért nem jérkezhettem ide az estére. Öreg Tapas, ön tanulmányozta ez ország történelmét. Mióta a Phaaok Odisszust vendégszeretően megvendégelték, nem láttak a hét szigeteket a miénkhez hasonló lakomát. Olyan tokait itunk ott, melynél jobbról még egy magyar nádor sem álmodhatik!

— Kivánom, hogy váljak jó egészségére! dűnyyögé bosszusan az öreg Tapas.

— De ez még mind nem elég, folytatá Gerasimo, figyelmesem sem véve az öreg roz kedvét. Redcoat ezredesnek néhány katonatiszttel Corfuban kelle maradnia, azoknak ott vagyok adós egy ebéddel, ugyanazért kibérletem egy könnyű hajót, melyet borokkal, s finom élelmiszerekkel akarok megrakni. A hajó az Oros-Aimos aljában horgonyzott éppen.

Épéd vége felé bucsut vettem barátaimtól.

nak, lövés-távolságnyra a külső erődtől; főhad-erejük Hassán-Kálé mellett és a devebojuni szoros falvaiban áll. Két másik hadoszlop nyomul ellenünk, az egyik lassan, le az Olti-völgybe, s ez most már 6 órányira áll Erzerumtól; a másik most Hincz mellett táboroz, a Palantok-hegység mögött, délnyugatnak szintén 6 mérföldnyire innen. Ugyátszik meg akarják kerülni a várost útszakról délnek, s aztán egyesülni a trapezunti után Erzerum és Top-Dag közt, míg a deve-bojuni csapatok az erzerumi hadsereget tartják sakkban.

A keresztény lakosságot fölfegyverezték és az erők védelmére begyakorolják.

A városban egyébiránt teljes nyugalom uralkodik, és idegen ember alig fogna hinni, hogy itt egy komolyan fenyegetett városban vagyunk. Fánk kevés, mivel a Soganli-Dag felől megszánt a szállítás; de egyelőre s a míg a trapezunti út nyitva van, bőviben vagyunk a kenyérnek és hús-nak. Ha ez a közlekedés megszakad, akkor abból is kifogyunk s az élelmiszerek roppantul megrá-gulnának.

Táviratok.

Konstantinápoly, jan. 8. Az orosz hadak fővezérével a fegyverszünet végetti alkudozás azonnal megkezdődik. Mehemed Ali ma Drinápolyba utazik. (Havas ügyn.)

Bukarest, jan. 10. A tegnapielőtt óta Lovcsába áttett orosz főhadiszállásra tegnap a török hadvezérlet tudósítást küldött, hogy a tárgyalások megindítására föl van hatalmazva a fegyverszünet alapelveinek megállapítása végett. Egyszersmind a Tatár-Bazárszikkban időző musir Mehemed Ali jelöltetett ki esetleges meghatalmazottal. Miklós nagyherceg alájegyezte a notifikáció átvételét, melyről Pétervárra jelentést fog teni. (P. C.)

Belgrád, jan. 10. 1600 basibozuk Raskánál megrohanta a jávori szerb hadtestet. A törökök visszaverettek és török területre üzettek, hol a szerbek élesanzolták magokat.

Pétervár, jan. 10. Hivatalosan jelentik, Lovcsából e hó 9-ől: Radezky tábornok ma makacs harc után az összes sipkai török hadsereget, mely Reszel pasa alatt 41 gyalog zászlalalból, 10 üteg ágyúból és egy lovas ezredből áll, elfogta. Mirsky herceg Kazanlikot, Skobelev tábornok Sipka falut megszállva tartják.

Bécs, jan. 10. A porta a fegyverszüneti tárgyalásokra Ázsiában Iszmáil kurd pasát, a dunai területre Reuf pasát és a Balkánon tuli vidékre Mehemed Alit nevezte ki meghatalmazottakul.

Tiflisz, jan. 9. (Hivatalos.) Az Erzerum melletti Ildite falu megszállása és dél felé intézett közmészemle után Erzerum és Trapezunt közt megszakadt a közlekedés, Mukhtár pasa egy kis csapattal Bejburban van. Iszmáil átvette Erzerumban a parancsnokságot.

hajóra szálltam, s megeresztett vitorlákkal utnak indultam. De két nap óta nem láttam volt már Marinát, még bucsut sem vettem volt tőle. Mit gondolt, mit tettem tehát? Mialatt a hajó legénysége tisztelgett az uraknak s lassan Corfu felé fordultak, én gyorsan bősúrrantam egy ladikba, észrevétlenül lehetttem, egészen sötét volt már s most itt vagyok Argostolban.

Napfeljöttével ismét nyílt tengeren leszek. Hanem lakomám öreg papa, mondhatom, hogy nagy feltűnést fog okozni! A hét sziget valamennyi hírlapja beszélni fog róla. A nápolyiak is, egy hónap óta nem foglalkoznak egyébbel, mint azon reggeli emlegetésével, melyet egy angol tót fogadásom következtében adtam volt ott. A vita tárgya az volt, ha valyon az összes csillagok fénye saját belőlük kisugárzó fény mint a napé, vagy kölcsönözött mint a holdé.

Tapas e haszontalan feleségét szembetűnő nyugtalansággal hallgatta.

Egyszerre felszólt: — Marina édesem, eredj láss utána, hogy minél előbb estelizhessem.

A fiatal leány kisértett.

— Ön bizonyára nagyon jól mulatott Nápolyban, signor gróf? — kérdő a jegyző — Gerasimohoz fordulva.

— Még kérheti? Az volt aztán az élet! — Miért jött el hát onnét, ha ott oly fel-ségesen találta magát, ki vagy mi akadályozta, hogy maradjon? A jegyző e szavaknál gúnnyosan szorította össze vékony ajkait.

(Foly. köv.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Az argostoli jegyző.

Uj-görög elbeszélés.

Írta:

A. R. RANGABÉ.

Első fejezet.

(Folytatás.)

— E férfiú egy percz alatt meg lett fosztva becsületes nevétől, családja kitéve a nyomor-k, és mégis inkább tűrt hallgatva, mint hogy gesebeze szívét egy szenvedő öregnek, beteg ájtjának. Ez idő óta a gróf betegsége halálöss-vált; minden elővigyázat dacára tudomására a tettes nevének, s Voratis hallgatag önfel-zásának; ekkor elhatározta a büntést kitalál-órökségéből, s harmadik kézen tenni jóvá zteséget, mit össze okozott áldozatának. És kedves Tapas ur, miután már mindent tud, l szíves megmondani, képes lesz-e nekem a ki összeget megszerezni, azon esetre, ha ne-háap mulva utána találunk jóni.

odinis elhallgatott; a jegyző is darab ide-ig in bámult maga elé. Fejét kezére tá-ma mély gondolatokba látszék elmerülni. Eg, a szomszéd szobából gitarre zengés s

Umberto király proclamációja.

A „Gazetta Ufficiale“ jan. 9-iki számában jelenti, hogy Umberto trónörökös mint I. Umberto király elfoglalta az olasz trónt és a minisztereket Depretis-szel élén helybenhagyta. A miniszterek letették az esküt a király kezébe. Umberto király következő proclamációt intézett az olaszokhoz:

A legnagyobb szerencsétlenség ért bennünket egyszerre. Victor Emánuel király, az olasz királyság és egységének megalapítója elragadtatott tőlünk. Tanuja voltam végső lehelletének, mely a nemzetet illet, végső óhajtásainak a nép java iránt, és utolsó szavainak, melyek szívemben mindig visszhangzanak. Nehezemre esik a fájdalom leküzdése mit kötelességem parancsol. Epillanban csak egyetlen vigasz lehetséges: Múltóknak mutatni magunkat ő hozzá — én, midőn az önyomdokába lépek, ti pedig, midőn polgári erényeitekben megmaradtok, melynek segítségével ő képes volt végbeinni a nehéz feladatot, Olaszországot naggyá és egységesé tenni. Követni fogom nagy példáját, melyet a harchoz való ragaszkodásról, a haladás szeretetéről és az intézményekhez való ragaszkodásról adott, melyek hazámnak büszkesége. Egyetlen becsfogyam lesz: népem szeretetét megérdemelnem.

Olaszok! Első királyotok meghalt; utódja meg fogja nektek bizonyítani, hogy az intézmények nem halnak meg. Egyesüljünk és erősítsük meg e nagy fájdalom ezen órájában amaz egyetértést, mely mindig üdvö volt Olaszországnak.

Franciaországból.

Gambetta a marseillei Athéné körben egy toasztra válaszul így szolt: Politikai helyzetünk a legjobb, de én nem vagyok nyugodt; optimista a harcban, a küzdelem után nyugtalan leszek, mert mindenekelött aggódok a győzelmi mámor és a mieink vakmerő tettei és az intrigások hitessége miatt. Legyndik békétörök, ne rohanjunk ész nélkül előre, alaplodjunk meg, erősítsük meg posztionkat a bevehetlenségig, a diadal még nincs eldöntve. Én mindig methodikus, észszerű politikát fogok követni, minden körülményt felhasználni és biztosítani. Azért az igazán republieanus képviselőházi többségnek miniszterialisnak kell lennie, hogy az 1880-iki januárius rázkodás nélkül érjük el, és a szenatusi választásokat átéljük. A képviselőház, a főtanácsok, a községi tanácsok már republikánusok, kormány vezeti a választásokat. Az országban meg kell engednie, hogy a kormány föndülhasson; a képviselőház pártolni fogja. Ha biztosítva leszünk a reakció monóverri ellen, érdemeiket szerzünk a haza körül. Addig szó sem lehet a vakmerőségről és egyenlenségről. Könyvisztek meg a köztársaság által küldött adminisztrátorok munkáját. Ők eleget fognak tenni a jogos kívánalmaknak, föltéve, hogy a rend fönttartatik, a törvény megóvatik és a kormány tiszteletben részesült. (Ismételt zajos tetszés.)

Léon Rénault megválasztott a bal centrum elnökvé, és hosszú beszédet tartott, melyben kifejtette, hogy a köztársaság ellen intézett támadások eddig mind javára váltak. Kívánja, hogy a köztársaság haladó és ne forradalmár legyen; a miniszteriuma nézve lehetővé kell tenni, hogy át-evezzen ajszirtok közt. Azért egyelőre le kell mondani a törvények szükséges reformjáról. A kormány feladata, az ország jólétét előmozdítani, és a hadsereget a politikától távol tartani.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház jan. 10-iki ülésében Heinrich Károly, a megyesi kerület újonnan megválasztott képviselőjének megbízó levele az állandó igazoló bizottsághoz utasított.

Perczel Béla igazságügyminiszter benyújtja a javaslatot a polg. törvénykezési rendtartás tárgyában.

Kiadatik az igazságügyi bizottságnak.

Elnök: T. ház! Szükséges, hogy a további teendőkről már most intézkedjünk. (Halljuk!) Azon tárgyak, melyek a t. ház tanácskozása alá közvetlenül terejeshetők a következők: a zárszámadás vizsgáló bizottság jelentése az 1875. évi állami zárszámadások megvizsgálása tárgyában;

továbbá az állandó pénzügyi bizottság jelentése a diógyőri m. k. vasgyár 1877. évi költségvetése tárgyában.

Több tárgy, mely közvetlenül tanácskozás alá terjeszthető, volna, jelenleg nincs, de reményem, hogy a legközelebbi időben azon nagy fontosságú tárgyakról, melyekkel több bizottság van elfoglalva, a jelentésekbe fognak adni.

A legközelebbi teendőkre nézve azt volnék bátor javasolni, hogy a zárszámadást vizsgáló bizottság jelentése az 1875. évi állami zárszámadások megvizsgálása tárgyában;

továbbá az állandó pénzügyi bizottság jelentése a diógyőri m. k. vasgyár 1877. évi költségvetése tárgyában.

Több tárgy, mely közvetlenül tanácskozás alá terjeszthető, volna, jelenleg nincs, de reményem, hogy a legközelebbi időben azon nagy fontosságú tárgyakról, melyekkel több bizottság van elfoglalva, a jelentésekbe fognak adni.

A legközelebbi teendőkre nézve azt volnék bátor javasolni, hogy a zárszámadást vizsgáló bizottság jelentése az 1875. évi állami zárszámadások megvizsgálása tárgyában;

A jövő ülés szombatán délelőtt 10 órakor lesz.

Ülés vége 11 óra 55 perczkor.

A képviselőház részvénytulajdonosai Victor Emanuel halála fölött.

Victor Emánuel halála fölött a magyar képviselőház is kifejezte részvénytulajdonosait. — Az ülés ide vonatkozó részét következőkben közöljük:

Helpy Ignác: T. képviselőház! Nem tudom, hogy felszólalásomat mennyiben fogja a t. ház helyeselni vagy nem. (Halljuk! Halljuk!) Én remélem, hogy helyeselni fogja; de azon esetre is, ha ezen reményemben csalódnám, reményem, hogy a t. ház méltányolni fogja legalább azon egyéni okokat, melyek engem ezen felszólalásra bírtak.

A táviró ez éjjel egy történelmi jelentőségű esemény hírével lepte meg a világot. Victor Emánuel, a ki nemcsak saját nemzete, hanem egész Európa, sőt az egész világ előtt a Re galantuomo címét vívta ki magának, tegnap fél 2-kor Rómában, a Quirinálban meghalálozott.

T. ház! Viktor Emánuel története nemcsak Olaszország legújabb történetével, de Európának történelmével is igen szorosan össze van fűzve. Mindnyáján tudjuk hogy az olasz egységnek létrejötté, a melynek tántoríthatatlan bajnoka volt, nemcsak Olaszország keretén belül érvényesítette magát, de befolyása érezhető volt Európa nagy átalakulásaiban is. Elegendő reá céloznom a német egység létrejöttére és elegendő reáutalom az osztrák monarchia átalakulására. Én azt hiszem, hogy ezen általános politikai tekintetek önmagukban elegendők volnának arra, hogy ezen eseménynek híre e ház kebelében nyom nélkül el ne tűnjék. De van még egy más ok is. Én a ki számos éveken át laktam azon országban, ugy az elhunyt dicső fejedelem, mint az öt gyászoló nemzet rokonzenének oly számos jeleit láttam és tapasztaltam a magyar nemzet iránt, hogy mi csak a háladátság kötelességét rónk le akkor, a mikor az általam most említett történelmi eseménnyel szemben részvétérlelmünknek kifejezést adunk.

Ennek alapján bátor vagyok indítványozni: méltóztassék megbizni a ház t. elnökét, hogy az olasz képviselőháznak elnökével azon uton, melyet ő legalkalmasabbnak talál, a magyar képviselőháznak részvénytulajdonosait tudatni méltóztassék. (Általános helyeslés.)

Elnök: Ezen egyhangulag elfogadott indítvány következtében az általam erre legelőszelőbbnek találó módon azon az olasz képviselőház elnökével a magyar képviselőház fájdalmas részvétét tudatni fogom.

Házi ipar mozgalom Háromszéken.

A székely háziipar érdekében a „Nemeré“ben, mint helyi lapban többször lett felszólítva az érdeklődő közönség s valóban örömmel constálhatom, miszerint az utóbbi felhívás Binder Lajos gépész mérnök urnak mutatványos előadására egy és más könnyű női munka körül s ez alkalommal különösen a női gyapjú kendők készítésére megtette hatását. Igen sokan jelentkeztek önök a megtanulás végett, s ma már Sztgyörgyön több mint 15 nő készít oly finom kendőt, mint akár Szászországban.

Örömmel üdvözljük a magas kormányzat intézkedéseit, midőn a székely polgárok vagyonsoradásának előmozdítására ily szakképzett fiatal erőt adott a házi ipar egyesület rendelkezésére. Binder urban nem csak szakértő munkást, hanem kedvvel tanító egyént is nyertünk, ki készséggel tanított meg rövid időn oly munkát, mely Csehország északi és Szászországban Fronenberg és Oederan környékén több mint 10,000 lakóinak ad keresetet. Az említett kendők és csipkék készítése lehető egyszerű, úgy hogy azokat 8—10 éves gyermekek készíthetik. A fenn jelzett helyeken a majd minden fiú és leány gyermeknek kötelessége naponként legalább egy kis kendőt vagy csipkét készíteni, s azon 15 krajczárnyi munkáért, melyet a gyermek részére a szülő megtakarít, alapját képezi azon capitalisnak, melyvel azok az életbe kilépnek.

Gondolja meg a t. olvasó közönség, hogy országoszerre nagy feltűnést okozott a forgalmi deficit azon hire, miszerint 4—5 év óta évenként 130—180 millió frttal többet adunk ki osztrák és más külföldi többnyire öltözközi cikkekért, mint mennyit nyers terményünkért bevettünk s igen sajnós volna most, midőn kicsinek szágnak tehetsége szerint munkához kellene látni, ha elmaradottságunk és szegénységünk okait nem önmagunkban, hanem Ausztriában vagy a kereskedelmi szerződésnek pontjaitban keresők. Át kell lépni a tettek mezejére! mozgásba kell hozni minden munkás kezét, dolgozzék kicsiny nagy, nő és férfi, hogy mindinkább kielégítettessék a belfogyasztás igénye és megtakarítások a külföldi igények cikkekért adott összeg, mely körülmény a haladás mezején a legszükségesebb lépés, nem pedig a szükségesnek erőszakos korlátozása.

A székely háziipar egyesület választmányja elhatározta S.-Sz. Györgyön egyelőre egyelőreki tanműhely berendezését, mely intézmény lesz hivatalos iskola Alapítvány

szorban értelmes gyakorlati munkás vagy munkásnő kiképzésére, a tanműhely elein csak 4 szövőszékkel fog birni, vagy is csak később a szükséghez mérten lesz megnagyobbítva. Egyelőre következő szövetek állítanak elő: durva pokrocz szőnyeg, asztalterítő, angol vászon (oxford) közönséges ágyruha és asztalnemű.

Hogy mennyire érdeklődnek ezen mozgalom iránt, tanúsítja a n.-szabeni országos tételbe intézet igazgatóságának egy átirata, mely szerint mintákat kér a különböző szövetekből az intézet számára leendő megrendelésnél figyelembe vétel végett. Midőn az ügy iránt érdeklődő t. közönségnek ezt tudomására hozom, egyszersmind megjegyzem azt is, hogy Binder ur, ki már a szükséges gépek és szövőszékek után Szászországba ment, e hó végén meg fog jönni és a munkát azonnal megkezdi.

Messze kiható eredménye leend a székely népre nézve az egyesület ezen üdvös intézkedésének, de valódi haszon csak akkor háromlik rá, ha a munkára utalt nagy sokaság felfogja saját jövőjét és a szerint cselekszik, mint azt arra hivatottak tanácsolják.

Értesse meg minden lelkész, tanító, bíró stb. értelmes egyén a kevésebb értelmessel ezen üdvös intézkedést, mert csak akkor érdemlik meg a „nép jóakörinak“ elnevezését.

Egy munkás, r. l.

A kolozsvári b. városi gyermekkert-társulat Kolozsvár sz. k. város közt fönnforgó ügyre vonatkozó okmányok.

I.

A gyermekkert-társulat elnöksége, a városi bizottság által kiküldött enquette-bizottsághoz a következő átiratot intézte:

76 - 877. e. sz.

Tekintetes polgármester ur!

Mélyen tisztelt enquette-bizottság!

A mélyen tisztelt enquette-bizottságnak f. hó 2-án tartott üléséből kelt felhívás nyomán, azon felhatalmazás alapján, melyet a b. városi gyermekkert-társulatnak f. év június 28-án tartott közgyűlése 4-ik jegyzőkönyvi száma alatt nyertem, van szerencsém az irt társulat tulajdonát képező Fröbel-intézet ügyében a következő előterjesztést, illetőleg egyezkedési ajánlatot tenni.

Tekintettel arra, hogy a nemes város a gyermekkert-társulat által kibocsátott részvények kamatait 1874 jan. 1-től számíttva garantizálta, kérem a t. enquette-bizottságot, sziveskedjék a multa nézve javaslatba hozni, hogy a kölcsönös követelések kiegyenlítésének, vagyis a város által előlegképen kiadott összegek felszámításán, a benyújtott számadások felülvizsgálata nyomán kiválgandó deficit, a kamatgarantia erejéig, a társulat javára fedeztessék. A mi azontégia-mennyiséget illeti, melyet az intézet kiépítése alkalomával, a nemes város kegyesen kiszolgáltattott, tekintettel arra, hogy az egy oly közoktatási intézetet javára fordított, mely a város közművelődésének érdekében szolgál s épen azon ténzfal anyagát képezi, mely a mult évi szerencsétlen távvezés alkalmával a pusztító lángok tovább terjedésének útját állotta, kérem a t. bizottságot, sziveskedjék javaslatba hozni, hogy annak árát a nemes város ne követelje vissza.

A mi az intézet jövőndőjét illeti, kérem a t. bizottságot, sziveskedjék a következő kölcsönös egyezkedés elfogadását javaslatba hozni.

Tekintettel arra, hogy a társulatot, az általamtól nyert 6000 frtnyi kamat nélküli kölcsönön kívül 34,000 frt értékű activ vagyonszállásban — 18,700 frt kamatos kölcsön terhel; tekintettel arra, hogy a társulat részvényesei a kamat iránti igényekről, ugy a multa, mint a jövőre, lemondottak oly feltét alatt, hogy az őket illető kamatosított az adósságok törlesztésére, esetleg a részvények kisorsolására fordíthatassék:

Kötelezze magát a nemes város arra, hogy a kibocsátott 20,000 frt értékű képviselő részvények után évenként esedékes 1200 frtot, nem kamat, hanem a terhek törlesztése s részvények kisorsolása címén, kiszolgáltassa s részvények kisorsolása címén, kiszolgáltassa, de csak is 16 évig, mely idő alatt, mint a / alatt ide csatolt kiszámítási táblázatból kitűnik, mind a teher-törlesztés, mind a részvények kisorsolása véget ér.

Továbbá: Tekintettel arra, hogy a társulat intézetében egyikét tartja fönn azon népiskolának, melyeknek száma, a fönnforgó szükségletnek, távolról sem felel meg; tekintettel arra, hogy ha e népiskola megszűnnék, a városnak tetemes kiadással kellene helyét pótolni; tekintettel végül arra, hogy a városnak érdekében áll, lehető rövid idő alatt, mentől kevesebb áldozattal, az egész intézet vagyon-álladéknak terülméntes birtokba lépni:

Kötelezze magát a nemes város arra, hogy segély s az intézet tulajdon-jogának megváltása címén, kiszolgáltasson évenként 800 frtot, oly kikötéssel, hogy ez összeg is kizárólag a terhek törlesztésére s a részvények kisorsolására fordíthatassék.

Ezzel szemben a társulat kötelezi magát arra, hogy:

1-ör. A városról nyarandó évi 2000 frtot kizárólag a fentebbiekben kijelölt célokra fordítja, sőt ez összeghez a maga részéről is, a magas kormány által a képezde javára rendszeresített évi 3500 frt államsegélyből, évenként 500 frtot, a képezde tanhelyiségeknek hasznosbára címén, a kormánnyal szemben elszámol s ez összeget is a fenti 2000 frthoz csatolva, évenként a terhek törlesztésére s a részvények kisorsolására fordít összesen 2500 frtot.

2-ör. A város engedélye nélkül építkezéseket nem tesz, az intézetet ki nem bővíti, terheket magára nem vállal, az intézet épületeinek fenntartására szükséges javításokat s annak tűz elleni biztosítását, saját erején eszközözi.

3-ör. A törvény kívánalmainak megfelelő elemi iskoláját föntartja.

4-ör. A kibocsátott részvények közül 150 egy száz ötven darabot, mely 7500 frt értéket képvisel, a szerződés megkötése után számítandó 3 hó lefolyása alatt a városnak beszügyáltat, úgy hogy azok a kisorsolás tárgyát képezni nem fogják.

5-ör. Mihelyt a terhek törlesztve s a kisorsolandó részvények amortisálva lesznek, az intézet egész telkét, épületét, felszerelvényeit, terülménstesen, a nemes város örök tulajdonába átbocsátja, azon egyetlen kikötéssel, hogy az épület közoktatási célokra fordíthatassék továbbra is. Addig is beleegyezését adja abba, hogy a város tulajdonjoga, telekkönyvileg előjegyzetassék.

Sőt, tekintettel arra, hogy városunkban egy felső leányiskola felállítására az elődázhatlan szükségességek sorába tartozik, társulatom nevében kijelentem, hogy ha a magas kormány beleegyezni hajlandó, hogy a fennálló gyermekkert-társulat-képezde felső leányiskolává alakíttassék át, társulatom kész leendő a város javára az eddig nyert évi 3500 frt államsegélyről lemondani s az intézet emeleti helyiségeit, e magas rendű célra azonnal átbocsátani.

A fentebbiekben körvonalozott ajánlatomat a mélyen tisztelt enquette-bizottságnak elfogadás végett ajánlván, maradtam Kolozsvárt, 1877. oet. 3-án.

Tek. Polgármester ur és a t. bizottság alázatos szolgálja Szász Domokos, a kolozsvári b. városi gyermekkert-társulat elnöke.

II.

A városi bizottság ez ajánlatra következőleg válaszolt: 8833 - 1877. sz.

A „Fröbel-gyermekkert-részvénytársulatnak, elnöke tiszt. Szász Domokos ur kezébe e.

Helyben.

Azon ajánlatok felett, melyeket a Fröbel-gyermekkert részvénytársulat elnöke tiszt. Szász Domokos ur a társulat közgyűléséből nyert meghatalmazása folytán a gyermekkert adóssági ügyének lebonyolítása és a társulat tulajdonát tevő belmagyar utcai háznak a város tulajdonába átbocsátása iránt, kapcsolatosan a város által esetleg előállt kamatbiztosítás kérdésével 6738 t. 877 sz. alatt és október 22-ről az enquette bizottsághoz batesztetett, a városi bizottság f. év november 30-án tartott ülésében 213 kgy. sz. alatt a következő megoldási módozatban állapodott meg:

A Fröbel-intézet adósságainak és részvény tőkének törlesztésére átvételét városi bizottság a köldöttség által javaslatba hozott módozat szerint elfogadja, következő feltételek alatt:

1) Az 1875. mártius 10-ki szerződés érvényen kívül tétetik.

2) A város első sorban a társulatnak 24,540 frtban fönnálló terheit törleszti évi törlesztésekre beosztva, és csakis miután ezen idegen terheket letörlesztette, fog bizonyos összeget a részvénytők kisorsolására fordítani, ugy azonban, hogy 30 év alatt a részvénytőke is törlesztve legyen; addigis a részvénytők után semmi kamatot nem fizet.

3) Az 1874. évtől 1877-ig a társulatnak járuló 2820 frtot a város nem fizeti a társulatnak, hanem a 24540 frt. passiváknak fedezésére fordítja.

4) A belmagyar utcai ház és telek átkebelezetik a városra, s azt a város fordíthatja a városi bizottság által meghatározandó célokra; magát meg nem köti, hogy mi lesz azon cél.

5) Ha a társulat a gyermekkertet fenn akarja és fenn bírja saját erején a város terhelése nélkül tartani, azt az épület alsó osztályában fenn tarthatja, mindaddig, míg arra a városnak szükségse lenne, ezen esetben azonban a város más helynek kijelölésével a társulatot kitelepeitheti.

6) A szerződés a telek és passivák átvétele iránt 1878 január 1-én veszi kezdetét, midőn a társulat az elhelyezve nem levő 150 drb. részvényt a városnak átszolgáltatja.

Városi bizottságnak ezen határozata oly felhívással közöltetik a címzett társulattal, hogy közgyűlésében ezen megoldási módozatokat tárgyalván, a vételtől számított 14 nap alatt nyilatkozzék: a városi bizottság határozatát elfogadja-e vagy sem? hogy első esetben az ügy a nmlgu m. k. belügyminiszter urhoz 1877 év január hó 7-ről 58331 sz. alatti rendelet értelmében be-

mutatassék, s a felsőbb engedély kinyeressék, utolsó esetben pedig az ügy njból a t. városi bizottság elé vissza terjesztessék; kijelentvén tanács, hogy a városi bizottság most közlött határozatából annak el nem fogadásá esetében semmi beismerések és következtetések leszármaztathatók nem lesznek.

Kolozsvár szabad királyi város tanácsától 1877 december 14-én.

Simon Elek,

polgármester.

III.

A gyermekkert-társulat e válasza így nyilatkozott: 17 - 1878. sz.

Méltóságos gróf főispán ur!

Tekintetes városi bizottság!

A belvárosi gyermekkert-társulat tisztelettel alóltir választmánya, az 1877. jun. 28-dikán tartott társulati közgyűlés 4-dik jknyvi száma s a tek. városi bizottsággal jk. kivonatban közlött határozatával nyert fölhatalmazás alapján, beható tanácskozása tárgyává tevén a tek. városi tanácsnak 8833. - 1877. sz. a. kelt s a tek. városi bizottságnak 213. - 1877. számu végzésére hivatkozó átiratát, melyben a n. város és társulatunk között 1875. márcz. 10-én létrejött kétoldalu szerződésben körülírt kölcsönös kötelezettségek s követelések végleges kiegyenlítésére vonatkozó megoldási javaslat, nyilatkozattételt végett, társulatunkkal közöltetett: választmányunk, felhivatolt fölbatalmazásának erejénél fogva kénytelen kijelenteni, hogy a javaslatot saját líste, a részvényesek érdekei s mindenek fölött a társulat célja kockáztatása nélkül el nem fogadhatja.

A belvárosi Fröbel-gyermekkert-társulat részvényesei ugyanis a részvényeikbe fektetett filléreket nem önző, nyereszkedő vágyból tették össze, hanem szeretett városunk culturalis emelkedését, a közművelődés magas rendű ügyét tartva szemek előtt, társadalmi úton akarták létesíteni azt, mit kedvezőbb anyagi körülmények közt magának városunknak áll vala morális kötelességében létrehozni. Városuk érdekében és helyett cselekedtek tehát akkor, a midőn 1873-ban áldozattal is szövetkeztek, hogy a társulati alapszabályok 1-ső pontja értelmében „részvények és önkéntes adakozások alapján Kolozsvárt, a belvárosban, Fröbel Frigyes nevelési rendszerének gyakorlására szolgáló, előkészítő elemi iskolával egybekapcsolt gyermekkertet létesítsenek s tartassanak fönn.“ az alapszabályok 3-dik pontjában kiltatásba helyezvén azt is, hogy „idővel, ha a körülmények lehetővé teszik, a részvénytársulat intézete leány-növelővel egészíttetik ki, mely egyenesen a Fröbel-rendszer gyakorlására alkalmas nevelőnk képésére szolgál.“ A társulat e hármas célját szem előtt tartva 16,000 frton alkalmas telket vásárolt s abban először gyermekkertjét, később a földszinti épületet 15,000 frt befektetésével díszes emelettel toldván meg, elemi iskoláját s végül, a magas kormány segélyével, képezdőt beállította, mely közművelődési intézmények a városi tanügy nem csak használra és díszre jelenleg is fönnállanak.

És hogy e nagy-jelentésű intézetnek a város javára leendő létesítését maga e n. törvényhatóság saját érdekében állónak ismerő el, kétségbevonhatatlan tanúsítja az a körülmény, hogy a fennebb említett szerződés első pontjában a 20,000 frt erejéig kibocsátott részvénytőke évi 1200 forintot tevő kamattal, 30 évi időtartamra, azaz a világos kikötéssel biztosította, hogy: „a társulat alapszabályainak 28. §-e szerint, az összes részvények kisorsolása után is a Fröbel-intézet háza és telke, nem különben a felszerelés az intézet tulajdonára maradjon s a társulat annak, mint tanintézetnek, örökös fenmaradásáról s föntartásáról gondoskodjék.“ (Lásd az 1875. márcz. 10-dikén kelt kétoldalu szerződés 1. pontját.)

Ha tehát a társulat a tek. Tanács 8833 - 1877. számu átiratában foglalt [4. számu föltételt, mely szerint „a belmagyarutcai ház és telek átkebelezetik a városra s azt a városi bizottság a városi bizottság által meghatározandó célokra; magát meg nem köti, hogy mi lesz azon cél“ — elfogadná: nemcsak saját halálos ítéletét írta alá, mire egy erkölcsi testület sem kényszeríthető; nemcsak bünt követne a közművelődés nemes ügye ellen el; hanem megsejtene ama szerződést, melylyel — részvényesei jogainak biztosítására — magát a nemes városai szemben, a közművelődési cél által vezetettve, 1875. márcz. 10-dikén elkötelezte s hozzá járulna a társulat megsemmisítéséhez; egy írgázó és áldásos tanintézet megbuktatásához, a nemes város erkölcsi reputációjának megsértéséhez s a szerződési kötelezettség szentségének megtagadásához.

Társulati választmányunk tehát ezenel határozottan kijelenti, hogy ilyen merénylre egyáltalán nem vállalkozhatik s a nemes várossal a társulatot terhelő tartozások letörlesztésére vonatkozó újabb szerződés kötésebe s a letörlesztés megejtése után a teleknek és épületnek a város tulajdonába leendő átbocsátásába csak is abban az egy esetben bocsátkozhatik, ha a társulat biztosítatik, hogy gyermek-kerkjét az épület földszinti részében örök időkre és a városnak fizetendő minden lakbér nélkül föntartathatja és ha a n. város kötelezi magát, hogy az épület emelet részét kizárólag tanügyi — s a n. városi bizottság által meghatározandó — célokra fordítja.

Ily értelemben s ily határozott kikötéssel kész társulatunk az 1875. márcz. 10-dikén kötött szerződésben biztosított jogairól lemondván újabb szerződésre lépni a n. várossal, oly módon, hogy míg a n. város magára vállalja a társulat 24540 forintban kimutatott, illetőleg a város 2820 forintnyi elősmert tartozásának leltésével 21720 forintot tevő összes passzívának törlesztését, a részvény-tőke elhelyezett részének kisorsolása után történő visszafizetését, a magyar utcai épület földszinti részének a társulat gyermek-kertje részére leendő díj nélküli átadását és az emeleti résznek kizárólag tan-czélokra leendő fordításának kötelezettségét, — addig a társulat lemond a szerződésileg biztosított kamat-garantia minden jogáról; az 1874—1877 folyamán már esedékessé vált s a n. város által is elősmert 28500 frt követeléséről és a társulati tartozásoknak a város által leendő letérlesztése után azonnal a telek és épület iránti tulajdonjogáról.

A nemes város; ezeknek folytán teljertalmulag beváltán szerződésileg leköötött szavát; megtartáná kebelében e virágzó tanintézetet; az intézeti épület emeleti részében helyiséget biztosítana a már alig elodázható felső leányiskola számára s megszabadulna a 30 esztendőre biztosított évi 1200 frtot s így e 30 év alatt 36000 frtot kitevő kamat-garantiától; nem tartoznék kifizetni a mult évekre már esedékessé vált 2820 frt kamat-pótlékot s így e tartozásának leltésével — az elhelyezett részvények törlesztésén kívül — csak is 21,720 frtért, (melyből 6000 frt évi 500 frtos részletekben törleszthetőleg, kamat nélkül terhel, az állam részről, az intézetet) egy oly központi és diszes teleknek s épületnek lépne tulajdonába, mely a társulatnak 31,000 frtjába került; e szerződésnek a telekre leendő bekebelezése által azonnal biztosítaná magának mind az előnyöket s viszont a társulat meg volna mentve a kellemetlen, de maga iránt tartozó kötelességből folyó kényszerűségtől, hogy az 1875. márcz. 10-diki szerződésben biztosított jogait törvényes uton érvényesítse.

Minő módokozatok szerint kívánja a n. város a magára vállalandó társulati passzívák törlesztését kereszttől vinni, annak eldöntése kizárólag a t. törvényhatóság hatáskörébe tartozik; bátrak vagyunk azonban megjegyezni, hogy míg a t. tanácsai átirat tervezete szerint 30 esztendő alatt történne a 18,540 frt 8%-os magán, — a 12 év alatt törlesztendő kamat nélküli 6000 frt állami kölcsön és a 14,000 frtnyi befizetett részvénytőke kisorsolása után leendő törlesztése — a mi, hozzá számítva a törlesztés idején a kamatos tartozások után fizetendő kamat-összegeket 46—47 ezer forintnyi terhet róna a t. város vállára s az intézet mégis csak 30 év letelte után jutna a t. törvényhatóság tulajdonába; addig, ha a t. város elfogadja vala társulatunk korábbi ajánlatát, mely szerint a város 16 évig fizesse a részvénytőke évi 1200 frtra ru-gó, már biztosított kamatait, az elemi iskola fenntartása czimén ugyanez idő tartamon át évi 800 frtot, mely összegekhez a társulat hozzácsatolván a város irányában már esedékes 2820 frt követelést s a maga részéről évi 500 frtot a részvények kisorsolására, ez esetben 16 év alatt csakis 34,820 frtot lett volna kénytelen kiadni s mégis már e 16 év multán természetesen tulajdonába jutott volna az egész teleknek és épületnek.

Társulati választmányunk ez uttal is bőles megfontolására és komoly figyelmébe ajánlja a nemes városnak e sokkal előnyösebbnek ígérkező megoldási módokat, mely, a mellett, hogy sokkal rövidebb idő alatt és csekélyebb áldozatok árán juttatná a t. várost az érték birtokába, még azon szem elől nem tévesztett méltányosságát, sőt jogi tekintetnek is eleget teszzen, mely szerint a társulat részvényesei, kik az ügy iránti nemes áldozatkészséggel befizetett részvény-tőkéik kamatairól az egylet javára örök időkre lemondtak, nem — mint a t. tanácsai átirat 2-ik pontja ezé-lyozza — csak az összes tartozások letérlesztése után számíthatnának részvényeik kisorsolása után való kifizetésére, hanem a sorsolás 500 frt erejéig már ez évben megkezdve, 10—10 részvényenként folytatnának mindaddig, míg részvényeseink legalább tőkéjüknek mind birtokába jutnának. Mert társulati választmányunk erkölcsi kötelessége sértendő meg, ha részvényesei érdekét bár a méltányosság határáig nem védelmezné s erősen meg van győződve a földi, hogy a nemes város saját polgárainak, a társulati részvényeseknek alapszabályilag és szerződésileg biztosított jogai-val szemben legalább e határig maga is el kíván menni. Kérve kérjük tehát a n. várost, hogy a midőn a minden esetre kizárólag a tanügynek biztosítandó telek és épület tulajdonjogát a passzívák törlesztése és a részvénytőke visszatérítése árán megszerzendő: a lebonyolítási módokat olyképen méltóztatassék megállapítani, hogy a részvény-tőke visszatérítése a terhek törlesztésével párhuzamosan történjék, illetőleg a részvények kisorsolása — legalább 500 frt erejéig — már e folyó évben megkezdessék.

Társulati választmányunk megérténé a n. város iránt, mint egy magas hivatásu erkölcsi s a város intelligenciájának színét magában foglaló testület iránt, tartozó tiszteletét, ha a tanügy, ha egy, évenként több mint 100 növendékét számláló tanintézet érdekelt, a szerződés szentségét, a kulturális czélokat és a város morális kötelezettségeit ez ügyben hangsúlyozná; egyszerűen csak

hivatkozik tehát az itt felsorolt tényekre; azon föltételre, melyről saját alapszabályaira, a társulat céljára és a várossal kötött szerződésre való tekintetből semmi szín alatt le nem mondhat; arra a méltányos kérelmére, hogy részvényesei érdekei — a kamat-nyerés kilátásai már ugy is elesvén — bár a tőke visszatérítésének módosztatái által legalább újabb sérelmet ne szenvedjenek s kéri a nemes várost, hogy a társulat passzíváinak átvállalásával olyképen vegye, a köteendő szerződés azonnal való bekebelezésével a társulati teleket és épületet, a terhek letérlesztése után, tulajdonába, hogy az épület földszinti része állandólag és díjtalanul a társulat gyermek-kertje által használtathassék, az épület emeleti része pedig csak is a városi bizottság által meghatározandó tanügyi czélokra fordíthatassék, kimondatván egyszerűen, hogy az elhelyezett részvények kisorsolása, legalább évi 500 frt erejéig, már e folyó évben megkezdetik.

A midőn ez újabb, s csakis a tanügy-társulatnak előtti első rendű, de egyszerűsmin a n. város jól felfogott érdeke által sugalt ajánlatunkat, illetőleg kérelmünket — válaszul a t. tanács 8833—1877 sz. a. kelt átiratára — a tek. városi bizottság első terjesztéskor, bátrak vagyunk remélni, hogy egyedül a jog és méltányosság lesz a hozandó határozat irányadója — megjegyezvén, hogy e kérelmünkkel való elutasításunk esetén, a társulat ragaszkodni fog az 1875. márcz. 10-dikén kötött kétoldali szerződés föltételeihez.

Tiszteletteljes ajánlatunk s illetőleg kérelmünk megújításával maradtunk a belvárosi gyermek-társulatnál 1878. jan. 7-dikén tartott választmányi üléséből

Pataki Ferencz, Szász Domokos, t. jegyző. t. elnök.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1878. jan. 11.

— A köz munka és közlekedési m. kir. miniszter Szentkirályi Géza megjei volt mérnököt a Torda-Aranyos-megyei m. kir. építészeti hivatalhoz 3-ad osztályu kir. mérnökké nevezte ki.

— **Kolozsvári nemzeti színház** műsora 1878 január hó 14-től január hó 21-ig, hétfő 15. Londoni Koldusok, Tóth Soma fellépte, kedd 15. Fatintza, szerda 16. Tolonec, Tóth Soma fellépte, csütörtök 17. Tartuffe, péntek 18. Kis Doctor, szombat 19. Mózes (először) diszkvalifikálással, vasárnap 20. Falu rossz.

— **Hunyadmegye** tisztújító közgyűlése f. hó 8-án kezdődött. Jan. 7-én előleges értekezletre gyűlt a két alispáni párt, de közmegállapodásra nem jutván: másnap a kijelölt bizottságba a Szereday és Barcsay párt egyaránt saját embereit vette. Meg lettek választva: gr. Kun István, Kendeff Árpád és dr. Petec Lázár, kikhez a főispán kinevezte Lukács Bélát, Mara Lőrinczet és b. Józsika Gézát. Csak 9-én került szavazásra a sor. Szavaztak 349-en. Ebből Barcsay Kálmán kapott 204, Secula György 79, Szereday Ignác 66. Alispán lett tehát Barcsay Kálmán. A főispánságra Kaskantin György viszszeválasztást kéri, illetőleg Sándor Miklós. Árvászéki elnök Kaskantin György, ülnökök: Pogány Ádám, Simionás és Balia Ignác. Este fátylasmenet tartatott az alispán, főjegyző s Makray Aladár képviselő tiszteletére.

— **Kiállítás Csikmegyében.** A megyei tanítótestület 1878. év őszén, mint az „Erd G.”-ban olvassuk, a népisokai tanszerek, az iskolák házi ipar készítményei s a „megyei gazdasági terményekből Csik-Szeredában, a földmives felső népisokai helyiségeiben, kiállítást rendez. A bejelentési zárhatáridő 1878. márcz. 1.

— **Az egerbéggyi „Casino-egylet”** saját és a „Tízoltó-egylet” pénztára gyarapítására a Casino-egylet helyiségében, 1878. év jan. hó 20-án és február 3-ikán „zártkörű táncvigalmat” rendez.

— **Déván** a dévai iskolák szegény sorsu tanulóinak felségélyezésére e hó 19-én a nemzeti casinóban zártkörű „Creton-táncestetélyt” rendeznek. Felkérnek a t. hölgyek emillett estélyen az egyszerűség szempontjából lehetőleg következő öltözetben megjelenni: A férjezett hölgyek világos kék, a nem férjezettek pedig világos rózsaszínű „creton” ruhában.

— **A m.-vásárhelyi** szintársulatnál, mint egyik ottani lap írja, Ditróiné, Boér E. Krescsányi S. és Szacsavay vendégszerelői fognak.

— **Az erdélyi** gazdasági egylet évi rendes közgyűlése folyó évi február hó 7-én, d. e. 10 órakor fogja megtartani.

— **Szilágyi János** baczkó-madarasi nap-számos szerdán délelőtt m.-vásárhelyi lakos Nagy Ferencz földmives udvarán egy eperfa felakasztotta magát. A tett oka ismeretlen.

— **Aradon** Mátrai B. Bélát, az ottani színház műve-előzőjét és tagját jutalomjátéka alkalmával közelebből nagy kitüntetéssel és ovatiokál fogadták. Az első felvonás után, ugyanis, a jutalmazottat tisztelőinek nagy serege kereste föl a színpadon, kiknek élén Antalfi Endre a kitűnő művésznék beszéd kíséretében egy babérkozorut és egy nagyrőltűt ezüst serleget adott át; pályatársai pedig ugyanez alkalommal egy arany emlékgyűrűvel lepték meg Kolozsvár szülőit, ki a

mi színpadunkon is annyi babért s elismerést aratott volt.

— **Gyulai Pál** Madách Imre „Ember tragédiájá”-nak 3-ik bővített kiadását most rendezi saját alá, melyet 6 fog előszóval ellátni. — A Madách hagyatékában ez európai híru remekmű kéziratai között Gyulai néhány, még ki nem adott részletet talált, melyeket a 3-ik kiadásba beillesztetni szándékozik, s a szerzők rendelkezésével most van elfoglalva. Reméli azonban, hogy a nagyrőltű munka még ez év folyamán elhagyja a sajtót.

— **Szomorú** karaván tartotta bevonulását tegnapielőt a fővárosba. 160 olasz alattvaló érkezett meg Karánsebesről; kényszer utlevéllel tette a nagy utat 5 nap alatt. Az osztrák-magyar főconsul értesült, hogy a csapat Karánsebesnél szándékozik átkelni a határon Romániába, táviratilag értesíté a főispánt, hogy akadályozza meg az átkelést. Így kerültek azután a szegény emberek, kik mindannyian munkások, Budapestre. A hatóság az omnibusz telepen helyezte el őket, míg ismét eltoloncozzák az olasz határig. A szegények iszonyú állapotban vannak, fáznak és éheznek, mert 5 napig szakadatlanul mentek.

— **Humbert** az ujon megválasztott olasz király 1844. márcz. 4-én született. Teljes neve Humbert, Rainer, Károly, Emanuel, János, Mária, Ferdinand, Eugen. Kitűnő tudományos nevelésben részesült s már korán kimutatta hajlandóságát a hadügy iránt. 1859-ben személyesen részt vett az olasz-osztrák hádjáratban; nagy hévvel követte az olasz egységre irányuló törekvéseket, és ezáltal igen hamar népszerűsége tett szert. 1866-ban Párisba ment meg tudni, hogy mikép fogadják a német-olasz szövetséget. A Custozánál vívott csatában 1866 (jun. 24-dikén) mint altbornok vezényelt egy hadosztályt Cialdini alatt, s neki tulajdonítják, hogy a visszavonulás vad futásá nem fájult. Róma bevételé után 1870-ben átvette a római helyőrség főparancsnokságát. 1866 óta főleg a béke és a művelődés műveinek élt és nagyon sokat fáradozott az olasz ipar, mezőgazdaság és kereskedelem felvirágztatása körül. Így mindinkább megnyerte népe szeretetét. 1867-ben betakarta Németországot. 1871-ben Spanyolországban meglátogatta testvérét, Amadé. 1868 óta házasságban él nagybátyjának leányával Margarita Mária Théráziával; s fiát Viktor Emanuelnek hívják, ki 1869 november 11-én született és trónörökösé leendő.

— **A Miletics-pör** tegnapielőtti tárgyalásán nem sok érdekes merült föl. Dr. Polit Mihály, a Miletics védője kívánatára fölolvasták azt az erkölcsi bizonyítványt, melyet Rankovicsról, a fővádló tanuról közölte kiállított. E szerint Rankovics rendetlen életű ember, ki a közönség ellen több kihágást követett el. Jankovics újvidéki könyvvezető, kinek kihallgatásával a tárgyalás legnagyobb része telt el, Miletics mellett vallott s Rankovicsról gunyoson s elkeseredve szólt.

— **Olaszország** királyának haláláról szóló hír minden udvarnál fájdalmas benyomást keltett. Olaszországban mindenütt gyász-tüntetések tartóznak. A holttestet tegnapielőt bebalzsamozták; a temetési ünnepségek pedig a Santa-Mária-Maggiore basilikában kedden fog megtartatni. Több közösi tanács elhatározta, az elhunyt királynak emlékszóbot állítani. A városok gyászba vannak borulva. Humbert király szerdán teszi le az esküt; a parlament jan. 16-ára egybe is hivatott. A hivatalos lap közli az Olaszországból és külföldről érkezett részvétélviratokat. Az orosz császár 24 napi udvari gyászt rendelt el.

— **Victor Emánuel párbaja.** A király igazán lovagias és meggyerő „magatartása a hölgyekkel szemben megérdemelte vele a „Regalantuomo” czimet. Történt, hogy egy őrnagy alaposan-e vagy nem, elég az hogy féltékeny lett a királyllyal szemben a feleségére. Kihallgatást kért és elbocsátatása iránt adott be folyamodványt. A király vonakodott beleegyezni s mindenféle ellenvetéseket tett, az őrnagy azonban hajthatatlan maradt. „On azt hiszi, hogy én általam elvessz családú becsületét!” — mondá ekkor a király — jól van; én elégtételt akarok adni!” — szolt s ezzel elővont két pisztolyt és az egyiket az őrnagy kezébe nyomta. „En királyomra nem löhetek”, válaszolt az őrnagy, a pisztolyt letéve. „No hát akkor öljelem meg tábornok ur!” — nevetett fel a király elszalasztva a katoná minden gyöt-rő kételyét.

— **Victor Emanuelnek** négy gyermeke maradt, a legidősb leány, Clotilde hercegnő, kiházásitva Napoleon hercegghez; 1843-ban született. A másik A ma d e hercegnő, a két év előtti spanyol király s november 8-án, az 1845-született. A harmadik Pia hercegnő, Lajos portugali király neje, (született 1847-ben) s Humbert, a mostani olasz király.

— **Victor Emanuel** olasz király halála alkalmat szolgáltatott a létrisenikneknek, születése, trónralépte és halála napjának tételére. A budapesti lotto-gyűjtődék valóóság ostromnak voltak kitéve, a három száma 9. 49. 8. annyira számítanak a lottrifőrtéknak, hogy azok buzása esetén, a kincstár ugyan csomósan fizetheti ám a tennőt, mert minden tétel kombinációjában egyike e számoknak bennfoglaltatik. Vederemo!

— **A czirkusz-igazgató boszuja.** Egy berlini lap írja: Néhány nap előtt Salomonszky czirkusz-tulajdonos arról értesült, hogy a német császár Rencz-czirkuszában látogatását beje-

lenté s hogy e miatt tiszteletére diszeladás lesz ott. „Tehát Renczhez s nem Salomonszkyhoz?” — evődött Salomonszky. „Ez boszuért az égbe kiált.” De mikép? Ügyes igazgató ilyesmi iránt nincs zavarban. Összeszedett egy csomó pénzt, elküldött Rencz czirkuszának pénztárához s összevásárolta e czirkusz első s második sorának összes jegyeit. Mily czélből? Mindjárt ki fog tűnni. Talán azért, hogy a diszeladás megzavarja botrányt! keltsen. Nem. Ez nagyon otromba lett volna. Salomonszky-nak más terve volt. Összevásárolta a jegyeket s szépen elrakta otthon. S az történt, hogy mikor a császár eljött Renczbe, az egész ház fele üres volt. Es volt a műlovas bosszuja. Rencz czirkuszában eleinte nem tudták a dolgot mire vélni, de csak hamar rábukkantak az okra, s így te-hát átküldték a szomszédos kaszárnyába s onnan „főhatósági engedelemmel” kieltl annyira tiszt, hogy az első két sor meglelt. A boszu így legalább részben megihusult. A császár nagyon jól mulatott e fuffangon, s örvendett neki, hogy a gardistái ily módon ingyenes diszeladás-hoz jutottak.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet 100-ik szám. Kolozsvárt, szombat január 13-án 1878.

Kényes Bertók.

Eredeti népszínmű dalokkal, 3 felv. Irta: Szigligeti. Zenéjét: J. R. Gyula.

1-ső felvonás: „A kísértet.” 2-ik felvonás: „Magyar sző és krach.” 3-ik felvonás: „Tévedések játéka.”

SZEMÉLYEK:

Kontvári, egykori közbirtokos	Szentgyörgyi.
Magdolna, neje	Krasznainé.
Bertók, fiuk, lakatos	Vidor Pál.
Kerekes Mari, árva	Baloghné.
Száll, szobaleánya	Boér Hermin.
Gyuri, inasa	Török Károly.
Konyári Samu	Szombathelyi.
Órásiné	Viski Mari.
Berkcsiné	Csékli Lina.

Matild, leánya	Borsódi, közbirtokos	A Kontváriak rokonai	Batekné.
Első	Elő	váriak	Győri.
Második	urfi	rokonai	Krasznai.
Harmadik			Fehérvári Tóni.
Mózi			Lovász.
Kortesszevér			Csepregi.
Müller, gyárvezető			Marosi.

Vendégek. Gyárosok, nejeik, leányaik.

Történik az első felv. fürdőhelyen; a 2-ik felv. kis városban; a harmadik felv. egy gyárvárosban.

Kezdeté pontban 7 órakor.

KÖZGAZDASÁG.

Piaczok árai.

— **Deési** piac árjegyzéke: jan. 5-ről. Egy hectoliter Tisztabuzza 8 frt 80 kr, elegy-buzza 7 frt 96 kr, rozs 7 frt — kr, zab 3 frt 30 kr, 100 klg. széna 3 frt, 80 kr, alomszalma 1 frt 70 kr, zsupszalma 2 frt, 50 méter fa 3 frt, egy liter marhabus 38 kr, konyhaliszt 24 kr, egy liter borsó 24 kr, lenese 28 kr, paszuly 20 kr, köles 22 kr, egy hectoliter burgonya 3 frt 50 kr, egy kilog. disznósír 90 kr, hagyma 10 kr, fokhagyma 35 kr.

— **Szamosújvári** piaci árak 1877. jan. 7-én — Egy hectoliter tisztabuzza 8 frt 70 kr, egy hectoliter elegy-buzza 6 frt 10 kr, egy hectoliter rozs 5 frt 50 kr, egy hectoliter törökbuza 6 frt 10 kr, egy hectoliter zab 2 frt 60 kr, 100 kilogramm széna köve 3 frt 40 kr, 100 kilogramm széna kötetlen 3 frt 40 kr, 100 kilogramm alomszalma — frt 70 kr, 100 kilogramm zsupszalma — frt 70 kr, egy köbméter fa usztatott — frt — kr, egy köbméter fa száraz 4 frt — egy kilogramm marhabus 30 kr, egy kilogramm disznósír — frt 80 kr, egy hectoliter pityóka 3 frt 20 kr, egy liter borsó 15 kr, egy liter lenese 15 kr, egy liter paszuly 15 kr, egy kilogramm konyhaliszt 21 kr, egy kilogramm hagyma 24 kr, egy kilogramm fokhagyma 32 kr.

— **A gy.-fehérvári** piaci árai jan. 5-ről. 1877. Egy hectoliter Tisztabuzza 8 frt 80 kr, elegy-buzza 7 frt 90 kr, rozs 6 frt 90 kr, zab 3 frt 30 kr, 100 klg. széna köve 3 frt 80 kr, kötlen 3 frt 70 kr, alomszalma 1 frt 70 kr, zsupszalma 2 frt 50 kr. Egy liter borsó 24 kr, len 24 kr, paszuly 20 kr. Egy liter konyhaliszt 24 kr. Egy kgr. marhabus 38. Egy köbméter fa frt — kgr. egy hectoliter pityóka 4 forint — krajczár, egy kgr. disznósír frt. 96 kr sziniszir — frt — 2k Bors 1 frt 12 kr. hagyma 18 kr, fokhagyma 2 krajczár.

— **M.-Vásárhely** piaczárai jan. 3-ról, 1877. egy hectoliter Tisztabuzza 7 frt 25 kr, rozs 5 frt 70 kr, elegy-buzza 6 frt 50 kr, zab 2 frt 25 kr, 100 kgr. széna 3 frt 50 kr, alomszalma 1 frt — kr, zsupszalma 2 frt, — egy köbméter fa nem usztatott 3 frt 50 kr, usztatott 2 frt 80 kr, egy kgr. fagygyugyertya öntött 60 kr. nyújtott — frt 50 kr, marhabus 34 kr, konyhaliszt 16 kr, Rizs 32 kr, 1 liter gyöngykása 28 kr. borsó 20 kr, lenese 24 kr, paszuly 16 kr, köles 16 kr, egy

véka burgonya 3 frt 50 kr, 100 kgr. disznósír — frt 90 kr, sziniszir 1 frt — kr, bors 1 frt — kr, hagyma 16 kr, fokhagyma 30 kr.

A „KELET” magán-táviratai.

Feladott Budapest jan. 12. 11 ó. — p. d. e. Érkezett Kolozsvára jan. 12. 12 ó. 10 p. d. e.

Rajner hg. királyunk kézirátát viszi az új olasz királynak, Umberto-uk egész kísérettel; Berlinből a koronaörökös megy Victor Emánuel temetésére; Franciaországot Can-robert képviseli.

Victor Emánuel halálos ágyán azt mondta: „mint katolikus halok meg, sajnálnám, ha a pápát személyesen sértém, de királyi és polgári kötelességemet teljesítenem kelle.

A Sipka-szorosban 28 ezer török fogatott el. Nis megvétet-vén, 8 ezer török adta meg itt magát. De ez utóbbiak szabadon bocsátattak.

Milának sóval és kenyérrel hódolt Nis hatósága. A törökök Tatár-Bazardik mö-gé vonulnak, Philippopolt kiűrték.

Zimmerman támadja Szilistriát.

A horvát országgyűlés feliratára a királyi leirat kijelenti, hogy Fiume ügye a regnicolaris deputatio elé tartozik. Ha ideje lesz a határörvidéket előkészíteni, a bekebelezés megtörténik, de még most bekebelezni nem lehet. A leirat erő-lyes és szigorú hangon van tartva.

Távirati tudósítás

a budapesti ártúzsde hivatalos árjegyzetéről január 9-ről.

Gabona	Faj	Ára 100 klg. tól	ig
		frt/kr	frt/kr
Buza	bánsági tisza-vidéki pestvidéki fehérmegyei bácskai	10 40 10 75 10 95 11 20	— — — —
Rozs	magyar	7 40	7 55
Árpa	takarmány malátá	7 40 8 25	7 55 10 20
Zab	magyar	6 30	6 65
Tengeri	bánsági másnémi káposzta	7 15 — —	7 15 — —
Repeze	bánsági magyar	7	7 25
Köles	buza tavaszra szállítandó Szept.—Oktre szállítan. tavaszra szállítandó roz. májusra—junira szállít. káposzta Aug. Szept. száll. bánsági Jul. Aug. szállít. 100 liter száraléként.	10 75 — — 7 25 — — 32 1/2	10 85 — — 30 — — 32 1/2

Érték- és váltófolyam.

1878. január. 11-én.

Magyar aranyjárdék	81.35.
„ kincstári utalv. 1 kibocsát.	213.50.
„ „ 2 „ „	106.—.
„ keleti-vasut elsőbőség 2 „ „	73.—.
„ állami kötvény 1876 év	67.—.
„ vasuti kölcsön	98.75.
„ földterhermentesítési kötvény	78.60.
temesi „ „	77.75.
erdélyi „ „	76.40.
horv. slavon „ „	85.—.
magy. szőlődezmá váltáság	80.50.
Osztr. egséges államadósság papírban	63.70.
„ „ ezüstben	66.90.
„ aranyjárdék	74.70.
1860. államsorsjegy	113.75.
Osztr. nemzeti bank részvény	8.10.
„ hitelrészvény	221.25.
magyar. hitelbank	207.50.
Ezüst „ „	103.85.
Os. k. arany	5.62.
Napoleon d'or	9.51.
Német birod. mark	58.80.
London	119.10.

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **Békésy Károly.**

A közönség köréből.*)

Nyilvános köszönet.

Alólírt szomorú de elodázhatlan kötelességet teljesíték, midőn ezenel mindazon t. cz. intézelek és egyeseknek, különösen pedig feljethetelen férjemenel együtt és vezetése alatt szolgált összes vasuti alkalmazottaknak, — kik becses megjelenésökkel f. hó 8-án történt temetésének ünnepélyességét emelni szivesek voltak, egyenként és összesen őszinte köszönetemet nyilvánítom. Kolozsvárt 1878 január hó 10-én.

Öv Simonits György né. született Siess Irén.

*) E rovattal közleményekről csak a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a szerk.

Hivatalos.

Sz. 2. eln.
1878.

(11)

(2-2)

Pályázati hirdetmény.

Brassó megye hétfalusi, alvidéki és felvidéki szolgabírái mellé évi 700 ft fizetéssel, segéd szolgabírói állomások lévén rendszeresítve, ezek főispáni kinevezés útján lesznek betöltendők.

Felhívom pályázni kívánókat, felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **folyó hó 20-káig**

benyújtani.

Végzett jogászok a kinevezés alkalmával előnnyel bírnak.

Brassó, 1878. január 9-kén.

Brassó megye alispánjától.

ROLL GYULA, alispán.

Nem hivatalos.

(1-1)

(2-2)

Alólt tisztelettel ajánlom a n. érd. közön-
ségnek, igen szép virágzó **hyacinth-jaimat**;
a tavaszi időre egészen **új fajú, tiszta**
fekete s mindig nyíló thea-
rszáimat; ugyszintén más fajú ró-
zsáimat különböző színekben és nagyság-
ban. — Megrendelésre a leggyorsabban ké-
szítetek bármilyen mennyiségű

báli és menyegzői kézi bouquette-
ket, izléssel és a legnagyobb csinnal; ugyszintén kaphatók
nálam **jutányos áron**, bár mely időben és mennyiségben
elővirágból készített **cotillon-bouquette-ek** és koszorúk.

MAREK JÁNOS kertész,

Lakik: hegy-völgyutca 18 szám.

Zeneműszerek,

melyek 4-200 darabot játszanak: expressióval, mandolinával, dobbal, csengettyűvel,
kézcsörgővel, égitanggal, hárfajátékkal sat. és enélkül.

Játékszelencék,

melyek 2-16 darabot játszanak; továbbá neccsáirak, szivarállványok, svájczházak,
lényképárak, íróeszközök, kétyűtartók, levélnyomatok, virágöblények, szivartár-
czák, dohánytartók, dolgozó asztalok, palackok, süríspoharak, pénzfüzárak, székek sat.
mind zeneművekkel. Mindig a legújabbakat ajánlja (420) (4-4)

Heller J. H. Bernben.

Minden felszállott oly műszer, a melyen nevem nincs rajta, idegen; ajánlom
mindenkinek a direct megrendelést. Árjegyzékeket bérmentesen küldök.

(439)

Üzlet-megszüntetés

miatt

általános kiárulás!

A jelenlegi kedvezőtlen időviszonyok miatt, elhatároztam régen fennálló és jó hírnek örvendő
divat-árú-üzletemet véglegesen megszüntetni.

Ezen üzlet, melynek készletét csak most újítottam meg, **gazdag választékkal rendelkezik**, minden kigondolható
divat czikkkel, selyem, gyapjú, szőr, gyapott és vászon — kelmékkel, kész férfi- és női-fehérművel, szal-
lagokkal, lábbelik, keztyűk, asztalneműk, paplan, matrátz, pipere s számtalan itt elé nem sorolható árukkal sat. sat.
s remélem, hogy miután az **üzletfelhagyási** szándék gyors keresztülvitele tekintetéből, az árakat aránylag igen
jutányosokra, sőt tetemesen leszállítottakra szabtam,

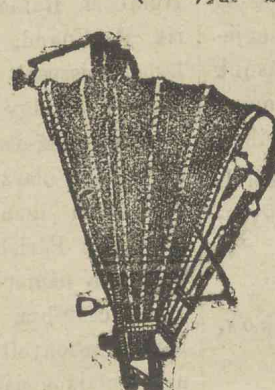
a n. érd. városi és vidéki női és férfi közönség minden igényének teljes megelégedésre leszek képes megfeleni.

Gamentzy János,

főtér gróf Teleki Domokos-ház Kolozsvárt.

(480)

(4-6)

POZDECH JÓZSEF

harangok új felszerelésének és harangállványok feltalálójá, kir. szab. fúvógyárnak és
nagyserkovács **Budapest, VI. ker., gyár-utca 16. sz.** saját házában, ajánlja
találmányait a tisztelt építészek és érdekeltek becses figyelmébe. Tisztelt építészek
akármikor megtekinthetik gyárában a különféle mintákat, harangok felszereléséről és
toronyok berendezéséről.

Elkészít saját szab. modora szerint új harangokat. Ezen modor alkalmazásánál a harang nem
repedhet meg; 24-szer tovább tart mint a régi felszerelésnél, megtartja eredeti tiszta hangját. Szűk
toronyokban nagy harangok is alkalmazhatók; a falazatok semmi rezgést — a melyet a régi felsze-
elésű kikerülési teljes lehetetlen — nem szenvednek s a harangozáshoz hatodrésze sem szükségeltetik
azon erőnek, mely a régi módnál. Számtalan bizonyítvány igazolja ezt.

Ezen új felszerelési modornak célszerűsége s előnye annyira el van ismervé, hogy

gyár, Erdély, Osztrák, de

Bajor, Szász, Franciaország-

ban és Szerbiában is a feltaláló

harangokat felszerelt és szállí-

tott. — Ki lett pedig ezen ta-

lálmány tünnetre két ízben már

6 Felsége a király által két

rendjellel a következő helye-

ken: Magyar iparegyesület által

1847., magyar gazdasági egye-

sület által 1857., Londoni ki-

állításán 1862., győri kiállítá-

son 1866., m. orsz. gazd.

egyes. kiállításán 1865., bé-

csi kiállításán 1866., párisi vi-

torvább ajánlja az újonnan feltalált harangállványait kovácsolt vasból, melyek s. kkal kisebb tért foglalnak

el és szilárdabbak mint a faállványok. — Az első magyar, ugy bel- mint külföldön legjobb hírnévben álló

fúvó-gyáram

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek
acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

(13)

(1-3)

Kiadó páholy.

37-ik számú közép páholy,
az egész hátra lévő időnyre,
fele részben, kiadó.

Tudakozódhatni a színházi
irodában, s középütczei, gr.
Teleki-háznál lakó házmes-
ternél.

(28)

(102-*)

Gummi és halhólyagból készült

övcsereket (Cottons)

utágvétellel titoktartás ígérete mellett, duzet-
jét 2 frtól 6 frt, küld **J. N. Schmeid-**
ler gummi gyáros **Bécsben, VII. Be-**
zirk Stifgasse Nr. 19.

Továbbá ajánlja az újonnan feltalált harangállványait kovácsolt vasból, melyek s. kkal kisebb tért foglalnak

el és szilárdabbak mint a faállványok. — Az első magyar, ugy bel- mint külföldön legjobb hírnévben álló

fúvó-gyáram

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban** készítheti. Mindenféle horgonyok és satuk kijavíttatnak, ulők elkészíttetnek

acéloztatnak; készűlnek továbbá kovács-, lakatos-, kőbányai szerszámok, malom-tengelyek, láncok, kalapácsok, harangutók stb

Kovácsfűhelyeket **dus választékban**